

Tertial 1 2018

Vård- och äldrenämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag	3
2.1 Människor möts i Borås	3
2.2 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt.....	10
2.3 Ekonomi och egen organisation	10
3 Nämndens verksamhet	13
3.1 Resultat	13
3.2 Budgetavvikelse och verksamhetsanalys	14
4 Jämställdhetsperspektivet	23
5 Verksamhetsmätt	24
5.1 Äldreomsorg	24
6 Investeringar	25

1 Inledning

2017 inrättades Vård- och äldrenämnden med ett samlat ansvar för den äldreomsorg, hemsjukvård samt förebyggande och öppna verksamheter som bedrivits i de tidigare stadsdelsnämnderna. Målbilden med den nya organisationen är likvärdig och rättvis service till stadens invånare oavsett var invånaren bor. En facknämnd förväntas också ge bättre förutsättningar för fortlöpande, samlad och kontrollerad utveckling av verksamheten.

Denna tertialrapport redovisar en uppföljning av Vård- och äldrenämndens resultat för det första tertialet 2018 tillsammans med en prognos för helåret. Nämndens arbete med Kommunfullmäktiges och nämndens uppdrag och indikatorer inom de strategiska målområdena följs också upp.

Arbetet med nämndens interna kontroll startade med att en riskanalys gjordes på januarimötet. Riskanalysen ska ge en kartläggning av nämndens största riskområden. Om nämnden i arbetet med intern kontrollplan har identifierat risker med en riskbedömning på 16, redovisas dessa risker tillsammans med åtgärder. Vård- och äldrenämnden har i sin riskbedömning inte identifierat någon så hög risk. Nämnden har heller inga kontrollmoment, som ska följas upp under det första tertialet.

2 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag

2.1 Människor möts i Borås

Målbild

Människor vill möta människor såväl i små som i stora sammanhang. I möten med andra utvecklas vi och får nya insikter. Välarrangerade möten och evenemang bidrar till en positiv bild av staden och stärker självkänslan.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	Målvärde 2018	Utfall T1 2018
■ Antal genomförda medborgardialoger.		2	2	0
■ Personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar (medelvärde).		17	13	17

Antal genomförda medborgardialoger.

2018 års första medborgardialog är planerad till den 30 maj och kommer att handla om måltidens betydelse för äldres hälsa.

Personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar (medelvärde).

Under april månad ska alla hemtjänstchefer analysera enhetens resultat av kontinuitetsmätningen och uppföljning med eventuella åtgärder ska registreras i kalendern för ledningssystemet enligt SOSFS 2011:9. Därefter görs en analys på nämnds nivå av verksamhetschefen för hemtjänst.

Verksamhetens indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	Målvärde 2018	Utfall T1 2018
 Andel, 75 år och äldre på vård och omsorgsboende, med olämpliga läkemedel, %		16	14	13,3
 Antal, förebyggande hembesök			200	0
 Antal, besökare på öppna mötesplatser			240	347

Andel, 75 år och äldre på vård och omsorgsboende, med olämpliga läkemedel, %

Målvärdet är uppnått. Andelen äldre i vård- och omsorgsboende med olämpliga läkemedel är dock fortfarande hög och arbetet med att minska olämpliga läkemedel kommer att intensifieras under året. Ett förbättringsområde är att fortsätta arbetet med läkemedelsgenomgångar, samt att personer med demenssjukdom BPSD-skattas och får en bemötandeplan. I närvårdssamverkan finns också området läkemedel som ett prioriterat område.

Antal, förebyggande hembesök

Tjänst som Seniorhälsokonsulent som skall utföra förebyggande hembesök håller på att rekryteras.

Antal, besökare på öppna mötesplatser

Under mars månad besökte/deltog 5 948 på någon aktivitet på Borås Stads öppna mötesplatser, vissa personer deltog på flera aktiviteter och har då räknats mer än en gång. Av dessa var 98 nya besökare. Totalt under första tertialet har det varit 347 nya besökare på aktiviteterna, vilket överträffar nämndens målvärde med råge.

2.1.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status T1 2018	Kommentar
Vård- och äldrenämnden får i uppdrag att utreda behovet och lägga fram förslag till utbyggnad av nya boenden. Både riktlinjer och antal platser för både korttids- och vård- och omsorgsboende ska ses över. Möjligheten att samlokalisera nya förskolor och nya äldreboenden ska beaktas.	 Genomfört	Nämnden antog under hösten 2017 riktlinjer för vård- och omsorgsboende och beslut är även fattat i KF under våren 2018. Riktlinjer för korttidsvistelse är presenterad för nämnden i april 2018 och är nu ute på remiss till Sociala omsorgsförvaltningen och VÅF:s pensionärsråd. Ska beslutas av nämnden i juni för slutligt beslut i KF efter sommaren 2018. Möjligheten till samlokalisering med nya förskolor utreds i varje situation där nya äldreboenden aktualiseras.

Uppdrag	Status T1 2018	Kommentar
Under året ska vård- och äldreomsorgen se över regelverket för trygghetsbostäder och föra dialog med såväl allmännyttiga som privata aktörer för att uppmuntra byggande av trygghetsbostäder i hela kommunen.	● Genomfört	Ett möte har genomförts där alla fastighetsägarna var inbjudna, både allmännyttan och privata aktörer. Deltagarantalet var högt och uppföljning av mötet är pågående med respektive bolag. I uppföljningen efterfrågas hur långt bolagen kommit i sina planer och hur de vill föra dialogen med Borås Stad fortsättningsvis.
En särskild boendeform "trygghetsboende plus" med fler trygghetskapande insatser ska utredas.	● Genomfört	Trygghetsboende plus har utretts och ett pilotprojekt kommer att genomföras med start andra kvartalet 2018. Pilotprojektet ska utvärderas efter åtta månader. De lägenheter som är aktuella för pilotstudien är tre lägenheter på Dalsjövägen 25 F i Dalsjöfors med möjlighet att utöka till sex lägenheter.
Vård- och Äldrenämnden ska erbjuda en hörselinstruktörsfunktion.	● Genomfört	Medel är överförda från Vård- och äldreomsorgen till Fritid- och folkhälsonämnden (Träffpunkt Simonsland) där syninstruktören fått ett utökat uppdrag att arbeta både som syn- och hörselinstruktör.
Vård- och äldreomsorgen får i uppdrag att utveckla de lokala träffpunkterna för äldre.	● Genomfört	Utveckling av de lokala träffpunkterna pågår. Mötesplats Kristineberg och Framtid Sjöbo, som är mötesplats för alla åldrar och drivs av Fritids- och folkhälsonämnden, har öppnats upp för seniorer och medarbetare från Vård- och äldreomsorgen har anställts på båda enheterna. De tre senaste tjänsterna som aktivitetssamordnare har tillsatts med personer som har högskoleutbildning som hälsopedagoger, två med inriktning på kost och en mot idrott. Två halvtidstjänster är frikopplade från sina ordinarie tjänster för att arbeta med teknik på de öppna mötesplatserna, både med teknikcafé för besökarna men också med att utbilda personalen i teknik. Fyra bussar "Mötesplats på väg" är leasade för att öka rörligheten på mötesplatserna med att ha verksamhet även på småorterna utanför staden.
Vård- och äldreomsorgen ska fortsätta utveckla användningen av IKT i äldreomsorgen.	● Genomfört	En handlingsplan för IKT/välfärdsteknik-utvecklingen är framtagen för 2018-2020. Handlingsplanen består av åtta prioriterade områden och under våren har följande fyra områden prioriterats: upphandling larm, larmtillbehör/välfärdsteknik, webbinköp, digitala signeringslistor och mobil dokumentation (HSV-legitimerad personal). Ytterligare en IKT-utvecklare kommer att anställas.

Uppdrag	Status T1 2018	Kommentar
Vård- och Äldrenämnden uppdras utbilda personalen i bemötandefrågor för att på ett bättre sätt möta de äldre och deras anhöriga.	● Genomfört	Under 2017 har alla undersköterskor, vårdbiträden på vård- och omsorgsboende och korttidsenheter samt biståndshandläggare utbildats i bemötande vid demenssjukdom. Under hösten 2018 planeras utbildningen för personal inom hemtjänsten.
Under året ska Vård- och äldrenämnden planera för ett nytt boende för äldre i de centrala delarna av Borås.	◆ Delvis genomfört	Vård- och äldrenämnden har i maj 2017 skickat en begäran till Lokalförslagsnämnden om en utredning inför en förstudie för ett nytt vård- och omsorgsboende. Utredningen har ännu inte påbörjats. En del av utredningen är också att revidera lokalprogrammet för vård- och omsorgsboende.
Vård- och Äldrenämnden uppdras utreda och definiera den ekonomiska brytpunkten mellan hemtjänst och vård- och omsorgsboende.	● Genomfört	Den ekonomiska brytpunkten mellan insatser i ordinärt boende och en plats på vård- och omsorgsboende har definierats. Kostnaden för respektive insats i ordinärt boende har gjorts känd för biståndshandläggarna och en beräkningsmodell/räknesnurra har tagits fram för att förenkla hanteringen. En rutin för arbetssättet och räknesnurran implementerades under maj månad 2017.
Vård- och Äldrenämnden uppdras utreda och modifiera kvarboendepincipen så att den stämmer överens med människors förväntningar på äldreomsorgen.	● Genomfört	<p>Bakgrunden till och innebörden av kvarboendepincipen finns återgiven i delrapporten <i>Tillgängliga bostäder för äldre</i> som Stadsdelsnämnden Öster beslutade om 2016.</p> <p>Vård- och äldrenämnden har under året definierat den ekonomiska brytpunkten mellan insatser i ordinärt boende och en plats på vård- och omsorgsboende. Den enskilde ska erbjudas en plats på vård- och omsorgsboende vid den ekonomiska brytpunkten, vilket har skrivits in i nämndens förslag till riktlinjer för bistånd till vård- och omsorgsboende. Nämnden har också beslutat om ett pilotprojekt med trygghetsboende plus. I regler för trygghetsbostäder har kriterier för att ge den äldre förtur till en trygghetsbostad skrivits in. Dessa beslut och de boendeformer som erbjuds tillmötesgår, så långt det är möjligt, människors möjlighet till inflytande över var man ska bo.</p>
Kommunala riktlinjer för biståndsbedömning till vård- och omsorgsboende ska tas fram av Stadsdelsnämnd Öster. Uppdraget tas över av Vård- och äldrenämnden	● Genomfört	Kommunala riktlinjer för biståndsbedömning till vård- och omsorgsboende beslutades och fastställdes av kommunfullmäktige den 22 mars 2018.

Uppdrag	Status T1 2018	Kommentar
<p>Olika typer av boenden ska finnas, från trygghetsboenden till kompletta vård- och omsorgsboenden. Kommunen har en viktig roll i att stimulera tillkomsten av sådana boenden och en plan som bland annat fastställer hur detta arbete ska bedrivas ska finnas klar under 2016.</p>	<p> Genomfört</p>	<p>Nämnden har under 2017 beslutat om ytterligare en nivå av boendeform "Trygghetsboende plus". Ett pilotprojekt kommer att startas under 2018. De som kan erbjudas dessa platser är de personer som fått avslag till vård- och omsorgsboende.</p> <p>I de reviderade reglerna för trygghetsbostäder har kriterier för att ge den äldre förtur till en trygghetsbostad skrivits in. Dessa beslut och de boendeformer som erbjuds tillmötesgår, så långt det är möjligt, människors möjlighet till inflytande över var man ska bo. Nämnden har en pågående dialog med de kommunala fastighetsbolagen gällande behovet av fler trygghetsbostäder.</p>
<p>Vård- och äldrenämnden ska inventera utbudet av aktiviteter på vård- och äldreboenden, såsom utflykter, musikunderhållning, teater m.m. och ta fram en handlingsplan för breddat utbud.</p>	<p> Delvis genomfört</p>	<p>Verksamheten håller på att inventera utbudet av aktiviteter på vård- och äldreboendena. Aktivitet, såväl fysisk som psykisk, är en viktig del för att stimulera de förmågor som finns samt bidrar till en känsla av sammanhang. Aktivitet i grupp erbjuds av aktivitetssamordnare på alla större boenden men behöver kompletteras av individuella aktiviteter såsom läsning, gemenskap över en kopp kaffe, promenader mm av omvårdnadspersonal på avdelning och anpassas efter funktionsförmåga och hälsotillstånd. Under hösten planeras att genomföras en utbildning för att öka förekomsten av sittgympa och annan fysisk aktivitet på avdelningarna. För att ytterligare stimulera det meningsfulla innehållet planeras att tillsättas en tjänst som aktivitetssamordnare, övergripande för verksamheten som kan vara kunskapsförmedlare, katalysator, inspiratör och vägledare i arbetet med att vidareutveckla aktiviteterna på Vård- och omsorgsboende.</p>

Uppdrag	Status T1 2018	Kommentar
Vård- och äldregruppen uppdras att skapa förutsättningar för information och stöd till äldre beträffande tandvård och tandhälsa.	 Delvis genomfört	Vård- och äldregruppen har, efter en förfrågan från Tandvårdsstyrelsen i Västra Götalandsregionen, beslutat om att delta i ett samverkansprojekt för förbättrad munhälsa hos äldre. Projektet, som är tänkt att pågå under tre år, innebär att en tandhygienist anställs av Borås Stad för att bli en integrerad del av kommunens verksamhet. Tandhygienistens uppdrag är att vara sakkunnig i tandvårdsfrågor, kvalitetssäkra munvårdsrutiner samt stärka kompetensen hos kommunens personal i intygsutfärdande och utförande av daglig munvård. En tandhygienist kan också genomföra informationsinsatser till äldre som en del i nämndens förebyggande verksamhet. Projektet startar under hösten 2018.

2.1.2 Nämnd

Uppdrag	Status T1 2018	Kommentar
Vård- och äldregruppen ska utveckla informationen till medborgarna vad som ingår i ett biståndsbeslut till vård- och omsorgsboende och hemtjänst.	 Genomfört	Vård- och äldregruppen s kommunikator har tillsammans med sakkunniga inom förvaltningen arbetat fram en enhetlig informationsbroschyr kring äldreomsorgens insatser och vad myndighetsutövningens biståndsbeslut handlar om. Myndigheten har också deltagit vid Vård- och äldregruppen pensionärsråd under våren för att föra dialog om myndighetens uppdrag och för att få input kring vilken information som behöver stärkas och eller utvecklas. Kommunikatören arbetar kontinuerligt med översyn av innehållet på boras.se. Planen är också att medarbetarna delas in i grupper för att möta olika grupper för information om socialtjänstens äldreomsorg och myndighetens uppdrag och arbetssätt. Ett standardiserat presentationsmaterial är tänkt att användas vid dessa tillfällen.
Vård- och äldregruppen ska i samverkan med primärvården och frivilligorganisationerna arbeta för att bryta äldres upplevda ensamhet	 Genomfört	Samverkan med frivilliga sker dagligen på de öppna mötesplatserna och en utveckling av samarbetet sker kontinuerligt. Samverkan med primärvården kommer att ske i samband med att de två nyrekryterade Seniorhälsokonsulenterna påbörjar sina anställningar.

Uppdrag	Status T1 2018	Kommentar
<p>Vård- och äldregruppen ska vidareutveckla aktiviteterna på vård- och omsorgsboende (både individuella aktiviteter och aktiviteter i grupp).</p>	<p> Genomfört</p>	<p>Verksamheterna arbetar aktivt mot en högre måluppfyllelse inom nationella värdegrundens mål om meningsfull vardag för våra äldre. Aktivitet, såväl fysisk som psykisk, är en viktig del för att stimulera de förmågor som finns samt bidrar till en känsla av sammanhang. Aktivitet i grupp erbjuds av aktivitetssamordnare på alla större boenden men behöver kompletteras av individuella aktiviteter såsom läsning, gemenskap över en kopp kaffe, promenader mm av omvårdnadspersonal på avdelning och anpassas efter funktionsförmåga och hälsotillstånd. Under hösten planeras att genomföras en utbildning för att öka förekomsten av sittgymna och annan fysisk aktivitet på avdelningarna. För att ytterligare stimulera det meningsfulla innehållet planeras att tillsättas en tjänst som aktivitetssamordnare, övergripande för verksamheten som kan vara kunskapsförmedlare, katalysator, inspiratör och vägledare i arbetet med att vidareutveckla aktiviteterna på Vård- och omsorgsboende.</p>
<p>Vård- och äldregruppen ska vidareutveckla det förebyggande arbetet riktat mot äldres kost</p>	<p> Genomfört</p>	<p>Kosten har oerhört stor betydelse för äldres hälsa. Samverkan mellan kost och den förebyggande verksamheten pågår bland annat genom samverkan med det ideella företaget Guldkanten som bedriver två restauranger i angränsande lokaler till öppna mötesplatser. Med detta företag är framtagandet av en IOP (Idéburet Offentligt Partnerskap) snart klart. Arbetet planeras fortsätta med bland annat föreläsningar på öppna mötesplatserna samt 80-årsträffarna. Två tjänster som aktivitetssamordnare på de öppna mötesplatserna är tillsatta med personer med friskvårdsutbildning med inriktning mot kost. Dessa två personer skall delge övriga aktivitetssamordnare sin kunskap och kompetens.</p>
<p>Vård- och äldregruppen ska vidareutveckla måltidssituationen på vård- och omsorgsboende</p>	<p> Delvis genomfört</p>	<p>Arbetet med att utveckla måltiderna pågår. En styrgrupp med verksamhetsutvecklare, verksamhetschef för vård- och omsorgsboende och verksamhetschef för kost och vaktmästeri driver arbetet. Träffar med samtliga enhetschefer och måltidsombud för vobo och korttid har ägt rum. Handlingsplan och checklistor är framtagna.</p>

2.2 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

Målbild

En resurseffektiv och ansvarsfull utveckling säkerställer att nuvarande och kommande generationer får en hälsosam och god miljö.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	Målvärde 2018	Utfall T1 2018
■ Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.		26,5	50	36,4

Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.

Andelen ekologiska/närproducerade livsmedel (36,4%) har ökat jämfört med 2017 men målet på 50% är ännu inte uppnått. Vid mätning av inköpen enbart inom kostverksamheten är värdet ca 40%. Det krävs mer information och kommunikation mellan kostverksamheten och vård- och omsorgspersonalen för att hitta metoder för att öka måluppfyllelsen inom den tilldelade budgetramen. Detta arbete pågår bland annat i de gemensamma mötesforum som finns för att förbättra mat och måltider inom förvaltningen. Prognosen är att nå målet under 2018.

2.2.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status T1 2018	Kommentar
När staden arrangerar konferenser, bokar hotell och köper mat ska Svanen-, Krav- och Fairtrademärkning liksom närproducerade livsmedel efterfrågas och målnivå/indikatornivå för andel ekologiskt/närproducerat tillämpas.	● Genomfört	Rutin är framtagen för att använda vid bokning av hotell och konferens.

2.3 Ekonomi och egen organisation

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	Målvärde 2018	Utfall T1 2018
■ Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.		10,6	8	11,7
◆ Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.		131,6	140	150,7
■ Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.		23,9	28	22,9

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, % fortsätter att vara hög inom nämndens område även inledningsvis av 2018. Ett intensivt arbete med att uppnå målvärdet om 8 % fortsätter inom Vård- och äldrenämnden och kommer att pågå under hela året. Utfall för tertial 1 är 11,7 %.

En hälsofrämjande arbetsplats och tidiga insatser är av stor vikt för att minska arbetsrelaterad ohälsa och under 2018 satsar nämnden på olika aktiviteter inom hälsa och friskvård. Nämnden kommer att utse 6-10 enheter som kommer att erbjudas att genomföra olika hälsoaktiviteter på arbetstid i ett

projekt kallat "Ökad hälsa". Syftet är att medvetandegöra medarbetarna om vikten av fysisk aktivitet, dessutom skapar aktiviteterna ett engagemang och en delaktighet inom nämndens område vilket kan leda till psykiskt välbefinnande.

Hälsofrämjande ledarskap är också en fråga som nämnden kommer att fokusera på under 2018. Ett hälsofrämjande ledarskap innebär att arbeta med både fysiska, psykiska och sociala aspekter på arbetet, det innebär att skapa trivsel i arbetsgrupper, att få bekräftelse från chef och att man känner att det arbeta som utförs är meningsfullt.

Att säkerställa att samtliga chefer inom nämndens område aktivt arbetar med den arbetslivsinriktade rehabiliteringspolicy som är framtagen vid förvaltningen, där tidiga insatser har tydligt fokus, kan på sikt komma att minska sjukfrånvaron på förvaltningen. En rehabiliteringsgrupp kommer att starta upp inom nämndens område under hösten 2018.

Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.

Arbetet med att minska andelen timavlönad personal fortsätter under 2018. Nämndens målvärde för 2018 är 140 årsarbetare och utfall för tertial 1 är 150,7.

Grundbemanningen har varit låg inom nämndens område under 2017 och även inledningsvis under 2018. Vård- och äldreförvaltningen har många vakanta tjänster inom yrkesgruppen undersköterskor men även inom gruppen legitimerad personal. Förvaltningen har på grund av detta använt fler timavlönad personal än önskat. Ett aktivt arbete med att öka grundbemanningen inom nämndens ansvarsområde pågår.

All rekrytering av timavlönad personal till Vård- och äldrenämnden har hanterats via den centrala Bemanningenheten, likaså förmedlingen av timavlönad personal och resursspass.

Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.

Målvärdet för nämnden 2018 är 28 %, utfall för tertial 1 är 22,9 %.

Gott ledarskap, gott medarbetarskap och goda relationer är centrala delar för att skapa hälsosamma, framgångsrika och trygga arbetsplatser. Under 2017 och inledningsvis av 2018 har nämnden aktivt arbetat med att fortsätta implementeringen av AFS 2015:4 Organisatorisk och social arbetsmiljö som bland annat fokuserar på krav i arbetet, hälsosam arbetsbelastning samt kränkande särbehandling, en hälsofrämjande arbetsplats är av stor vikt för att minska arbetsrelaterad ohälsa.

Genom att fortsätta implementeringen av arbetstidsmodellen där långa arbetspass ska minimeras samt ge medarbetarna möjlighet att själva, till viss del, styra sin egen schemaläggning, utifrån verksamhetens behov, kommer att öka Hälsa - friska medarbetare under ett år i % av andel anställda inom nämndens område.

2.3.1 Nämnd

Uppdrag	Status T1 2018	Kommentar
Vård- och äldrenämnden ska se över enhetschefens förutsättningar	● Genomfört	<p>Under 2017 fick Vård- och äldreförvaltningen i uppdrag av nämnden att arbeta vidare med, och utreda hur man kan förbättra chefernas förutsättningar. Arbetet med detta är nu färdigställt. Samtliga förslag som arbetades fram är beslutade av förvaltningsledningen och kommer att verkställas under 2018-2020. I den handlingsplan som är framtagen finns samtliga aktiviteter tidsatta med ansvarig person/funktion. Handlingsplanen gällande chefernas förutsättningar är uppdelad inom 10 områden:</p> <ul style="list-style-type: none">• Administrativt stöd till chefer• Tydliggöra chefens uppdrag• Stöd i ledarskapet• Tid för reflektion• Öka tiden för arbetsplatsträffar• Begränsa antalet medarbetare per chef• Stöd från stödpersoner/stödfunktioner och stödsystem• Strukturerad chefsintroduktion• Förvaltningsövergripande mejlpolicy• Översyn av processer <p>Uppföljning av genomförda och implementerade aktiviteter sker fortlöpande under pågående arbete. En gång per år, med start i december 2018, genomförs en enkätundersökning för att undersöka om vidtagna åtgärder får den effekt som nämnden önskar.</p>

Uppdrag	Status T1 2018	Kommentar
Vård- och äldre nämnden ska verka för en likvärdig uppföljning av egen regi och privata utförare.	 Delvis genomfört	Uppföljningen av Kapplandsgatan 8 och Kvibergsgatan 17 följer den uppföljningsplan som tagits fram. Planen omfattar både de krav som ställdes i upphandlingen och det leverantören lovat inom de s.k. mervärdesområdena. Ett arbete för att förtydliga vad som ingår i verksamhetsuppföljning, verksamhetstillsyn och avtalsuppföljning pågår. Arbetet görs i samverkan med Sociala omsorgsförvaltningen. Utgångspunkten är att verksamhetsuppföljningen av egen regi respektive privata utförare ska vara likvärdig. Förvaltningen har i detta arbete kontaktat och besökt andra kommuner för att inhämta andras erfarenheter av en likvärdig och ändamålsenlig verksamhetsuppföljning och avtalsuppföljning. Den verksamhetstillsyn som MAS, MAR och SAS gör är densamma i egen resp. privat regi.

3 Nämndens verksamhet

3.1 Resultat

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Utfall 2017-04	Utfall 2018-04	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse Tkr
Statsbidrag	9 284	7 798	20 264	20 264	0
Avgifter och övriga intäkter	400 423	420 175	1 443 140	1 443 140	0
Summa intäkter	409 707	427 973	1 463 404	1 463 404	0
Personal	-313 970	-321 589	-1 055 177	-1 055 677	-500
Lokaler	-14 972	-15 738	-48 081	-48 081	0
Övrigt	-424 505	-464 898	-1 649 935	-1 652 871	-2 936
Kapitalkostnader	-337	-232	-425	-425	0
Summa kostnader	-753 784	-802 457	-2 753 618	-2 757 054	-3 436
Buffert (endast i budget)			-12 936		12 936
Nettokostnad	-344 077	-374 484	-1 303 150	-1 293 650	9 500
Kommunbidrag			1 303 150	1 303 150	0
Resultat efter kommunbidrag	-344 077	-374 484	0	9 500	9 500
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat					
Resultat jfr med tillgängliga medel	-344 077	-374 484	0	9 500	9 500
Ackumulerat resultat			37 776	37 776	0

Resultatanalys

För första tertialet redovisas ett resultat på 23,8 mnkr jämfört med budgeten för samma period, och för helåret prognostiseras ett resultat på 9,5 mnkr.

Prognosen för Myndighetsverksamheten beräknas till 10,0 mnkr. Plusresultatet beror främst på färre antal belagda platser på vård- och omsorgsboende än budgeterat, men också på att dagverksamheten för dementa inte nyttjas i den utsträckning som budgeterats.

För Kost och vaktmästeri prognostiseras ett resultat på -0,5 mnkr. Verksamheten klarar inte fullt ut att anpassa kostnaderna för kostproduktionen till de intäkter som den fastställda måltidstaxan genererar.

Övriga verksamheter prognostiserar ett nollresultat, och bufferten beräknas i dagsläget att användas i sin helhet.

3.2 Budgetavvikelse och verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Utfall 2017-04	Utfall 2018-04	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse Tkr
Central administration					
Intäkt	175	226	0	0	0
Kostnad	-9 418	-12 896	-41 449	-41 449	0
Nettokostnad	-9 243	-12 670	-41 449	-41 449	0
Politisk verksamhet					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	-677	-775	-2 691	-2 691	0
Nettokostnad	-677	-775	-2 691	-2 691	0
Vård och omsorg i ordinärt boende					
Intäkt	126 965	133 224	485 062	485 062	0
Kostnad	-303 397	-337 736	-1 177 710	-1 179 265	-1 355
Nettokostnad	-176 432	-204 512	-692 648	-694 203	-1 355
Vård och omsorg i särskilt boende					
Intäkt	264 055	274 332	916 199	916 199	0
Kostnad	-408 457	-417 636	-1 426 655	-1 415 100	11 355
Nettokostnad	-144 402	-143 304	-510 456	-498 901	11 355
Övrig verksamhet					
Intäkt	18 511	20 191	62 143	62 143	0
Kostnad	-31 834	-33 415	-105 113	-105 613	-500
Nettokostnad	-13 323	-13 224	-42 970	-43 470	-500
Buffert					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	0	0	-12 936	-12 936	0
Nettokostnad	0	0	-12 936	-12 936	0

Tkr	Utfall 2017-04	Utfall 2018-04	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse Tkr
Totalt					
Intäkt	409 706	427 973	1 463 404	1 463 404	0
Kostnad	-753 783	-802 458	-2 766 554	-2 757 054	9 500
Nettokostnad	-344 077	-374 485	-1 303 150	-1 293 650	9 500

Nettokostnader per ansvarsområde

Tkr	Utfall 2017-04	Utfall 2018-04	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse Tkr
Centrala stödfunktioner					
Intäkt	144 094	148 230	504 114	504 114	0
Kostnad	-165 335	-177 211	-612 726	-612 726	0
Nettokostnad	-21 241	-28 981	-108 612	-108 612	0
Politisk verksamhet					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	-677	-775	-2 691	-2 691	0
Nettokostnad	-677	-775	-2 691	-2 691	0
Myndighet					
Intäkt	8 631	9 643	29 753	29 753	0
Kostnad	-217 285	-241 044	-866 746	-856 746	10 000
Nettokostnad	-208 654	-231 401	-836 993	-826 993	10 000
Ordinärt boende, hemtjänst					
Intäkt	89 170	95 912	360 618	360 618	0
Kostnad	-123 852	-133 874	-426 731	-426 731	0
Nettokostnad	-34 682	-37 962	-66 113	-66 113	0
Vård- och omsorgsboende					
Intäkt	142 175	147 396	486 002	486 002	0
Kostnad	-151 007	-146 512	-498 722	-498 722	0
Nettokostnad	-8 832	884	-12 720	-12 720	0
Hälsa- och sjukvård					
Intäkt	3 920	2 790	6 451	6 451	0
Kostnad	-62 731	-65 304	-224 337	-224 337	0
Nettokostnad	-58 811	-62 514	-217 886	-217 886	0
Förebyggande IT					
Intäkt	4 443	5 344	18 847	18 847	0
Kostnad	-13 565	-17 247	-58 046	-58 046	0
Nettokostnad	-9 122	-11 903	-39 199	-39 199	0

Tkr	Utfall 2017-04	Utfall 2018-04	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse Tkr
Kost och vaktmästeri					
Intäkt	17 277	18 658	57 619	57 619	0
Kostnad	-19 329	-20 490	-63 619	-64 119	-500
Nettokostnad	-2 052	-1 832	-6 000	-6 500	-500
Buffert					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	0	0	-12 936	-12 936	0
Nettokostnad	0	0	-12 936	-12 936	0
Totalt					
Intäkt	409 710	427 973	1 463 404	1 463 404	0
Kostnad	-753 781	-802 457	-2 766 554	-2 757 054	9 500
Nettokostnad	-344 071	-374 484	-1 303 150	-1 293 650	9 500

Centrala stödfunktioner

Ekonomi

Verksamheten beräknar ett nollresultat. I budgeten avsattes under centrala stödfunktioner resurser för ett flertal satsningar, som t ex utökning av förebyggande verksamhet, kompetenssatsningar mm. Flera av dessa har ännu inte kommit igång, varför det redovisade resultatet för perioden är så högt som +7,0 mnkr.

Kvalitet

Under våren har kvalitets- och utvecklingsfunktionen analyserat resultaten i Öppna Jämförelser 2017. En handlingsplan har tagits fram och uppföljning till nämnden kommer att ske kontinuerligt. Funktionen metodstödjer också i det kartläggningsarbete som påbörjats för processen Att tillhandahålla hälso- och sjukvård. Utbildningssatsningen inom demensvård, som påbörjades under 2017, har fortsatt. Utbildning av hemtjänstpersonalen kommer att ske med start under hösten. Implementering av ny rutin för munhälsa har påbörjats och kompetensutvecklingsinsatser har genomförts. Ett arbete med att implementera en handbok vid palliativ vård pågår. I arbetet ingår att ta fram en kompetensplan.

Den 25 maj träder Dataskyddsförordningen i kraft. Lagen ersätter Personuppgiftslagen (PuL). En omfattande inventering av personuppgiftsbehandlings i nämndens verksamheter har gjorts. En sammanställning över handlingsplaner och behov av nya rutiner har tagits fram.

Politisk verksamhet

Ekonomi

Verksamheten beräknas klara budgeten med ett nollresultat.

Kvalitet

Vård- och äldrenämnden har hittills under året haft fyra nämndmöten då det även har varit förmöten med information om olika verksamhetsområden. Nämnden har också haft utvecklingsdagar med särskilt fokus på tre av områdena i nämndens inriktningsdokument; Jämställd, jämlik och likvärdig vård och omsorg, Förebyggande arbete - öppna mötesplatser samt Anhörigstöd.

Myndighet

Ekonomiperspektiv

Myndighetens verksamhetsområde redovisar ett utfall för perioden på 6,9 mkr. Prognos för helåret är ett resultat på 10,3 mkr. Plusresultatet beror främst på lägre antal platser på vård- och omsorgsboende än budgeterat samt att administrationen uppvisar plusresultat med anledning av vakanser.

Direktupphandling av biståndshandläggarkonsulter har dock gjorts under våren och fyra konsulter kommer användas i avvaktan på rekrytering. I samband med budgetarbetet inför 2018 fattade politiken beslut om att viss verksamhet skulle överflyttas från Sociala omsorgsnämnden till Vård- och äldreomsorgsnämnden vid årsskiftet 2017/2018. Den nya gränsdragningen mellan VÄF och SOF börjar nu ta sin form men efter fyra månader, vid april månads uppföljning, är dock fortfarande inte alla kostnader reglerade fullt ut.

Verksamhetsposten hemtjänst redovisar på totalen (både över och under 65 år) ett nollresultat för perioden, och prognos på helår beräknas till ett underskott med 1,6 mkr, då hemtjänsten i egenregi börjat utföra mer av den beställda tiden. Initialt under budgetåret är det svårt att säkerställa om det är "rätt" budgetering gjord mellan myndighetens tänkta beställningar till hemtjänsten i egen respektive privat regi, inte minst med anledning av att flera privata hemtjänstföretag avvecklades under slutet av 2017 och att de nyetablerade LOV-företagen på marknaden inte hunnit arbeta upp sina volymer. Totalt sett beställer myndighet fler timmar av egenregi än vad myndighet har budgeterat för, dock utför inte egenregi all den beställda tiden. Fortsatt så utför LOV-företagen så gott som all den beställda tiden (minus vilande tid då brukaren är på sjukhus/korttid etc.).

Verksamhetsposten dagverksamhet för dementa redovisar ett överskott om 0,9 mkr, och prognos för helår är ett plusresultat om 1,8 mkr. Förvaltningen har till budget 2018 satsat på att utöka antalet tillgängliga platser på dagverksamhet, både vardag och helg, men än har inte dessa fullt ut lyckats beläggas. Utmaningen under året kommer vara att arbeta uppsökande via demensteam och biståndshandläggare. Syftet är att motivera fler dementa personer att ta emot bistånd i form av dagverksamhet i ett tidigare skede, inte minst vad gäller de yngre dementa under 65 år. Idag är det fem brukare under 65 år som tackat ja till insatsformen dagverksamhet för yngre dementa, via Klubb Viskan. Insatsformen dagverksamhet är enligt de nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom en positiv insatsform både för den demenssjuka, men även för dess anhöriga som ges möjlighet till avlastning.

Verksamhetsposten korttid respektive växelvård redovisar för perioden ett underskott med 0,5 mkr. Prognosen på helår är densamma, dvs ett minusresultat om 0,5 mkr, då trenden brukar vara att korttid efterfrågas i mindre utsträckning under sommaren/höst. Det har under början av året varit ett hårt tryck på korttid, bland annat beroende av bemanningsbristen inom hemtjänsten samt många vårdtunga brukare som vårdplanerats ut från sjukhus. Myndighets budget för korttidsplatser och växelvårdsplatser ligger på totalt 79 platser per månad. Förvaltningens tillgång på korttid- och växelvårdsplatser är dock 82 platser. Behovet har under vissa perioder i början av året varit högre än antalet platser som produceras, vilket har kunnat lösas genom tillfälliga överbeläggningar på korttid och i några få fall har tillfälliga korttidsplaceringar gjorts på tomma platser inom vobo.

Till 2018 har myndighets budgeterat 815 vård- och omsorgsplatser för målgruppen över 65 år och 23 platser för brukare under 65 år. Hittills i år har behovet varit 24 platser vad gäller de under 65 år och mellan 780-790 platser vad gäller de över 65 år, varför ett betydande överskott redovisas på verksamhetsposten. Under januari beviljades 37 nya vobo-platser och 3 fick avslag, för februari månad var samma siffror 31 respektive 2. Myndigheten prognostiserar att köpa 20 platser under budgeterad nivå om 815 (dvs 795 platser per månad) platser resterande del av året. Detta medför 3,4 mkr plusresultat för perioden och 10,2 mkr plus på helår.

Kvalitet-, brukar- och verksamhetsperspektiv

Äldreomsorgens myndighet har under en tvåårsperiod arbetat fram en processororienterad arbetsstruktur och myndighetsprocessen är dokumenterad i IT-stödet Canea. Utifrån de politiska riktlinjer som finns har vägledningar arbetats fram tillsammans med medarbetarna för att uppnå en jämlik, jämställd och likvärdig biståndshandläggning, utifrån individuella bedömningar och en skälig levnadsnivå. Det politiska uppdraget att beräkna brytpunkten, dvs när insatser i en hemmaplanslösning uppnår brytpunkten för kostnader för ett vård- och omsorgsboende, har implementerats. Tiden får nu ha sin gång för att kunna följa volymerna och utvecklingen av detta nya arbetssätt.

Då bemanningsfrågan återkommande är utmanande för myndighetsenheten är uppföljningar och omprövningar av fattade beslut en prioriterad fråga 2018. Att ha rätt beslut till rätt person vid rätt tillfälle är en viktig del i en kvalitetssäkrad myndighetsutövning, arbetssättet säkerställer god ekonomisk hushållning, kvalitet och måluppfyllelse för enskilda brukare.

I budget 2018 beslutade politiken att ändra på gränsdragningen mellan Sociala omsorgsförvaltningen och Vård- och äldreförvaltningen. Det primära syftet för politiken var att samla all demensvård under en och samma nämnd samt att de båda nämnderna både hade myndighetsutövningen och utförandet inom sina respektive ansvarsområden.

Vad gäller myndighetens vårdplaneringsteam är fokus nu på att omhänderta arbetet med den nya lagstiftningen "Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård", vilket ställer nya krav på samarbetet med andra vårdgivare. Strävan är att brukare och patient hela tiden ska befinna sig på rätt vårdnivå, vilket ställer höga krav på ett optimerat logistiskt flöde men också att brukaren upplever en så kallad "sömlös vård". Vårdplaneringsteamet genomför ca 120-140 vårdplaneringar per månad. Bland annat ska hemgång kunna genomföras snabbare, informationsöverföringen behöver bli mer kvalitativ och primärvården ska vara en part vid vårdplaneringar. Under våren ska också beslut fattas kring hemteammodell samt kriterier för korttid och växelvård ska antas i KF efter sommaren.

Vårdplaneringsteamet är också den enhet inom förvaltningen som gör bedömningar om inskrivning i hemsjukvården, vilket går under namnet "En väg in i hemsjukvården", vilket i sig säkerställer likhet i bedömningar. Arbetet med "En väg in" har fallit så väl ut att andra kommuner nu riktar blickarna mot Borås stad för att implementera arbetssättet på sin hemmaplan.

Sedan årsskiftet har Vård- och äldrenämnden det totala ansvaret för avgiftshandläggningen. Både Vård- och äldreförvaltningen och Sociala omsorgsförvaltningen ser denna organisationssammanslagning som en förstärkning av verksamheten och minskad sårbarhet.

Medarbetarperspektiv

Målet är att kunna överbemanna med biståndshandläggare för att komma ikapp eftersatt arbete med ärenden som inte har följts upp i tid. I avvaktan på att bli fulltaliga och att nyanställda introduceras använder myndighet konsulter som biståndshandläggare. I övriga funktioner är myndigheten fulltalig. Enhetens sjukfrånvaro ligger efter mars månad på 9% men har under vintermånaderna varit ännu högre. Ser man sjukfrånvaron på helår 2017 var den dock på 6%. Enhetscheferna har en god inblick i sjukfrånvaron och arbetar med rehabiliteringsplaner där så behövs.

VÄF har antagit en övergripande strategiska kompetensförsörjningsplan. Myndighet, tillsammans med HR:s verksamhetsutvecklare som har särskilt ansvar gällande kompetensförsörjning, arbetar nu med en specifik handlingsplan för alla yrkesgrupper inom myndighet men i synnerhet för bristyrkesgruppen biståndshandläggare. Parallellt med detta fortsätter lönesatsningen benämnd "erfarenhetsatsningen" och mentorsavtalet, som genererar lönetillägg under perioden man åtar sig ett uppdrag som mentor. Under hösten 2017 presenterades även KAL-gruppens handlingsplan som i första hand riktar sig till medarbetare med titeln socialekreterare. Då det ur ett stadenperspektiv är angeläget att inte särskilja medarbetare med likvärdiga arbetsuppgifter kommer myndighet för äldreomsorgen att ta del av delar av KAL-arbetet som även passar in på biståndshandläggargruppen.

Ordinärt boende, hemtjänst

Ekonomi

Området totalt prognostiserar ett nollresultat på årsbasis totalt för verksamheterna hemtjänst, larmorganisation och korttidsverksamhet. Det är dock stor skillnad mellan olika enheters utfall. Enheterna lyckas inte uppnå 65% brukartid i snitt vilket krävs för att nå budget i balans, brukartiden är i snitt 57% under årets första fyra månader. En nyckelfaktor för att uppnå 65% brukartid är att planeringsenheten levererar en optimerad och realistisk planering där personalen i grupperna ger löpande återkoppling till planeringsenheten om de förändringar som behöver göras av insatsplaneringen så att planeringen följer behoven. En annan nyckelfaktor för att nå målet är att personalen faktiskt följer planeringen och ger brukaren den tiden som planerats och inte stressar vidare. Brist på ersättare vid frånvaro påverkar också brukartiden negativt då tiden för att utföra insatsen förkortas när insatsscheman behöver delas.

Kvalitet

Verksamheterna har samlat de mål och uppdrag som finns för verksamheterna för 2018 i en broschyr till alla medarbetare. Mål och uppdrag kommer brytas ner i olika aktiviteter som tydliggör arbetssätt i syfte att uppnå målen. Ett stort omtag och förbättringsarbete startas upp gällande genomförandeplaner, där den enskilde ska vara delaktig vid upprättandet.

Verksamheten når inte uppsatt mål gällande kontinuitet och antal personer runt en brukare under en 14-dagars period. Det finns framtagna strategier för uppnå målet men dessa har inte kunnat genomföras pga. avsaknad på personal samt personal som inte haft kompetenser som körkort och delegering. Öppna jämförelser resultat med framtagna handlingsplan gällande förbättringsåtgärder kommer att arbetas vidare med liksom resultatet från Socialstyrelsens årliga brukarundersökning. De åtgärder och eventuellt förändrade arbetssätt, som krävs för ökad måluppfyllelse gällande kvalitet till brukare kommer att följas upp utifrån en eventuellt försämrade brukartid som utbildningsinsatser etc. kan leda till.

Under hösten kommer samtliga medarbetare i hemtjänst och larm- nattorganisationen att erbjudas demensutbildning. Utvecklingsdagar för samtliga medarbetare och planering för dessa har påbörjats med uppstart efter sommaren.

Medarbetare

Bemanningsituationen är fortsatt mycket ansträngd för hemtjänsten. Rekrytering och annonsering pågår sedan flera månader tillbaka. I nuläget saknas ca 20 personal för att få till den grundbemanning som krävs utifrån schemaläggning och verksamhetens behov. Kortare frånvaro i form av sjukdom och vård av barn har under årets första månader varit mycket hög vilket gjort att bemanningsituationen varit än mer ansträngd. Sjukfrånvaron för området har tom mars månad totalt varit 12% i snitt gällande korttids- och långtidsfrånvaro. Insatsscheman har tidigare delats nästan dagligen i vissa grupper då ersättare inte funnits att få, men har den senaste månaden inte behövts göras i samma utsträckning.

Ca 20 medarbetare studerar kompetenslyftet för att få formell undersköterskeutbildning.

Vård- och omsorgsboende

Ekonomi

Verksamheten prognostiserar ett nollresultat vid årets slut. Första tertialet har präglats av låg beläggningsgrad på nämndens Vård- och omsorgsboende, vilket i sin tur påverkar intäkterna och ställer stora krav på en anpassad bemanning. Efter att dygnersättning höjts med 20 kr per belagt dygn, vilken också utbetalats retroaktivt, finns förhoppningar hos stort sett samtliga enheter om att vid årets slut ha en verksamhet i balans med budget.

Kvalitet

Verksamheterna har tydliga mål och arbetar med att implementera bedömningar enligt BPSD

(Beteendemässiga och psykiska symptom vid demenssjukdom) samt förbättra genomförandeplanernas innehåll och uppföljningar. Nödvändiga förutsättningar för arbetet är dock en tillräcklig bemanning som ger utrymme för viss administrativ tid.

Det höjda grundpriset har medfört att verksamheterna ekonomiskt kan hantera den överskottstid som ofta uppstår på eftermiddagarna på grund av många heltidsanställda och använda den planerat och medvetet för kvalitetshöjande åtgärder. Tiden används nu systematiskt till att genomföra meningsfulla aktiviteter med de boende samt till administrativa uppgifter enligt ovan som till exempel genomförandeplaner, BPSD-bedömningar, SOA-uppdrag (Socialt ansvarig) etc.

Personal

Semesterplanering pågår intensivt. I stora delar är rekryteringsarbetet lyckosamt men det finns svårigheter att rekrytera personal i ytterområden då medarbetare där inte kan nyttja kollektivtrafiken för att ta sig till och från arbetet och många medarbetare saknar såväl körkort som tillgång.

Hälso- och sjukvård

Ekonomi

HSV-verksamheten redovisar ett utfall för perioden på 3,4 mnkr. Den positiva avvikelsen hör samman med vakanta tjänster inom framförallt rehabiliteringsverksamheten. I överskottet ingår även medel som tillkommit med anledning av KAL- gruppens handlingsplan, bland annat lönesatsningar för legitimerad personal. Helårsprognosen beräknas till ett nollresultat med hänvisning till att ett nytt avtal med bemanningsföretag kan leda till att vakanser ersätts med tillfälligt inhyrd personal.

Kvalitet

Arbete med att sammanföra de tre tidigare stadsdelarnas verksamheter till en likställd hälso- och sjukvårdsorganisation går mot sitt slut och kommer att resultera i ett förslag som tar sin utgångspunkt i att organisera hemsjukvården i team där alla professioner ingår. Målsättningen är att översynsarbetet och dess strukturer till största delen ska vara klart innan sommaren.

Vård- och äldrenämnden har i Patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse för 2017 lyft fram en rad åtgärder för att säkerställa god och säker vård för patienterna. Ett viktigt område är arbetet med hälso- och sjukvårdsprocessen i det sociala klustret som fortgår. Följsamhet till arbetssätt och rutiner behöver stärkas och är ett område som lyfts fram av nämnden som ett förbättringsarbete. Huvudprocessen kartläggs och bildar grund för fortsatt processarbete där riskområden identifieras och rutiner och riktlinjer ses över. Tre processteam har startat varav ett arbetar med att kartlägga delprocessen in-/utskrivning i hemsjukvården, vilken hänger samman med den nya lagstiftning som trädde i kraft den 1 januari 2018, *Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård*. Det andra processteamet som startat avser vård i livets slutskede. Ett tredje processteam som startades under april månad ska säkerställa stödprocessen att utbilda medarbetare för delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter. Vidare förbereds för att starta ett fjärde processteam efter sommaren som ska säkra stödprocessen för läkemedelshantering där syftet är att tillse en god och säker läkemedelshantering för patienten. Läkemedelshantering är av verksamheten ett prioriterat område för 2018 med hänvisning till bland annat det resultat som Öppna jämförelser visar. Det ligger i linje med den handlingsplan som förvaltningen har utarbetat där handlingsplanen tar sin utgångspunkt i att minska andelen olämpliga läkemedel. Vidare arbetas också med att öka andelen riskbedömningar för att förebygga och upptäcka risker för undernäring, fall, trycksår och munhälsa.

Inom Närvårdssamverkan pågår arbetet i den *Lokala arbetsgruppen äldre Borås*. Den utarbetade och av *Ledningsgruppen i Närvårdssamverkan* beslutade handlingsplanen för 2018, fokuserar på områdena; mobil närvård, palliativ vård i livets slutskede, samordnad individuell plan (SIP), god demensvård, förebygga fall- undernäring-trycksår, god och säker läkemedelsbehandling, trygg och säker vårdövergång, samverkan mellan vårdgivare, jämlik strokevård och tandvård. Till varje del finns åtgärder kopplade med tidsaspekt och ansvarig. Ett fokusområde är SIP där samtliga vårdgivare i samverkan genomför utbildningsinsatser för att få samsyn. Ett arbete pågår med att utveckla den gemensamma IT-tjänsten

SAMSA som används för informationsöverföring, t ex vid utskrivning från sjukhus. Detta är ett prioriterat område med hänvisning till den nya lagen om utskrivning från slutenvård.

Den av nämnden beslutade *Handlingsplan Information och kommunikationsteknik (IKT) välfärdsteknik 2018-2020*, innehåller flera delar för hälso- och sjukvårdsverksamheten. De två i nuläget prioriterade områdena är mobil dokumentation i verksamhetssystemet Viva för legitimerad personal samt digitala signeringslistor. Syftet med mobil dokumentation är att öka möjligheten för den legitimerade personalen att få åtkomst till patientens journal och kunna dokumentera i mötet med patienten i dennes hem. En förstudie och ett pilotprojekt genomförs med start våren 2018 tillsammans med Sociala omsorgsnämnden och beräknas vara genomförd under hösten. Detta möjliggör att bland annat vårdplaner kan upprättas tillsammans med patienten i dennes hem och på så sätt ökas delaktigheten. Det andra prioriterade området avser att genomföra en förstudie och ett framtagande av upphandlingsunderlag gällande digitala signeringslistor, vilket kommer att medföra en säkrare läkemedelshantering med färre avvikelser. Detta kommer även att underlätta för undersköterskorna att till exempel säkra kommunikationen med legitimerad personal gällande delegerade hälso- och sjukvårdsuppgifter.

E-vågen, även kallad Kofferten, är ett innovationsprojekt i samarbete mellan Västra Götalandsregionen (SÄS) och Borås Stad. Syftet är att testa ny teknik för målgruppen hjärtsviktpatienter. Sensorer installeras i patientens hem vilka mäter patientens vikt som rapporteras digitalt till vårdgivarna. Detta möjliggör att i tidigt skede kunna ordinera insatser och således öka livskvaliteten och undvika inskrivning på sjukhus. Under våren kommer patienter i hemsjukvården att testa den framtagna tekniken och de arbetssätt som sker i samverkan.

Medarbetare

Under förutsättning att Lokalförsörjningsnämnden enligt plan fattar beslut om förhyrning av lokaler på Trandögatan 3, som ersättning för lokaler i Norrbyskolan, kommer inflyttning att ske under senare delen av hösten 2018. Representanter för medarbetare och fackliga organisationer har medverkat under hela processen gällande att säkra verksamhetens olika behov i nya lokaler. Säkra lokaler är en viktig faktor för en god och säker hälso- och sjukvård.

En fortsatt ansträngd situation råder till följd av svårigheten att rekrytera legitimerad personal, framförallt arbetsterapeuter och fysioterapeuter vilka är bristyrken. Verksamheten hjälps åt för att säkra att invånarna får en jämlik vård, dock kan vissa insatser, till exempel träning, bli fördröjda. En reviderad vägledning håller på att utarbetas gällande prioriteringar inom rehabiliteringsområdet, vilket underlättar för medarbetarna att rätt insatser utförs på ett patientsäkert sätt.

Borås Stads har tecknat ett nytt avtal med bemanningsföretag inom hälso- och sjukvård. Antalet bemanningsföretag kommer att utökas vilket ger möjlighet att underlätta bemanningssituationen. Även arbetsterapeuter och fysioterapeuter omfattas av avtalet vilket tidigare saknades.

Sjukstatistiken (kort och lång) ligger i mars månad på 10 % vilket innebär en ökning med 1,3 procentenheter från januari månad. Detta ligger i linje med förvaltningens sjukfrånvarotrend där influensa och övrig korttidsfrånvaro ökat sjukfrånvaron. Målet är att sänka sjukfrånvaron genom ett fortsatt proaktivt hälsoarbete. Inom hälso- och sjukvården har 33 % varit helt friska under ett år. Personalomsättningen för perioden 2017-04-01 till 2018-03-31 har varit 23 %. I siffran ingår alla professioner inom hälso- och sjukvård, även undersköterskor, rehabiliteringsassistenter, enhetschefer samt övriga administrativ personal. Motsvarande siffra totalt för förvaltningen som helhet är 16,4 %.

Kommunens förhandlingsdelegation har antagit en handlingsplan om 26 punkter som stärker och utvecklar Borås Stad som arbetsgivare för hälso- och sjukvårdspersonal. Planen innehåller förslag som ska bidra till att attrahera, rekrytera och behålla och utveckla legitimerad personal inom områdena Kompetens- och personalförsörjning, Arbetsvillkor och Lönebildning (KAL-gruppen). Ett intensivt arbete pågår med att implementera handlingsplanen. Bland annat kommer medarbetarnas förslag till innehåll i de planerade HSV-dagarna att efterfrågas i workshops som genomförs under maj månad. Syftet med HSV-dagar är att förmedla nyheter och uppdateringar inom yrket samt intern kompetensutveckling inom yrkesgrupperna.

Under årets första fyra månader har tre enhetschefer rekryterats på grund av en pensionsavgång och två avgångar till annan vårdgivare, kommun respektive SÄS. Sedan årsskiftet 2016/2017 och till dagens datum har åtta av tio enhetschefer inom hälso- och sjukvården rekryterats. Dessa enhetschefer styr- och leder närmare 300 medarbetare.

Förebyggande verksamhet/IKT

Ekonomi

Den förebyggande verksamheten prognostiserar ett nollresultat på totalen för 2018. Ett observandum är dock att dagverksamheten för yngre personer med demenssjukdom som togs över från Sociala omsorgsnämnden 2018-01-01, inte har daggäster i samma omfattning som det budgeterats för. Dagverksamheten behöver dessutom byta lokal på Träffpunkt Simonsland då nuvarande lokaler på plan 4 är undermåliga. Nya lokaler iordningsställs på plan 6, vilket kommer att påverka hyran.

Notes licenserna kommer läggas över till enkla licenser från dataservice till ILAB. Idag betalar sociala klustret ca 2 mnkr/år via arbetsplatstjänsten för Notes, den kostnaden kommer gå ner till 700 tkr/år och flyttas från arbetsplatstjänsten till IT-vård och omsorg. Verksamheternas kostnad för arbetsplatstjänsten kommer från 2018-05-01 därmed sänkas.

Kvalitet

Verksamheten kommer under året att fortsätta arbeta proaktivt med äldres hälsa.

De öppna mötesplatserna för seniorer arbetar för att vara en länk till det förebyggande arbetet, genom att arbeta med kunskapspridning kring hälsa, säkerhet och trygghet, samt för att motverka ensamhet. Mötesplatserna arbetar nytänkande och strategiskt för att locka till sig nya besökare. Fyra bussar har leasats in under temat "mötesplats på väg" som skall öppna flexibla mötesplatser i småorterna utanför staden. Dessa bussar skall även nyttjas till persontransport vid behov.

Ett utökat samarbete med Fritid- och folkhälsönämnden har påbörjats under februari genom att flytta den öppna mötesplatsen för seniorer på Sjöbo från Blombacka till samma lokaler som "Framtid Sjöbo". Även på mötesplats Kristineberg är en tjänst tillsatt av Vård- och äldrenämnden som aktivitetssamordnare som skall arbeta för seniorer.

Anhörigstödet som varit fördelat på flera personer är nu sammanfört till två heltidstjänster. Anhörigkonsulenterna (två heltidstjänster) är från årsskiftet överförda från Fritid- och folkhälsönämnden till Vård- och äldrenämnden.

De biståndsbedömda dagverksamheterna för personer med demenssjukdom är samlade under en gemensam enhetschef sedan hösten 2017 för högsta möjliga kvalitet och likställighet för den enskilda. Klubb Viskan som är en biståndsbedömd dagverksamhet för yngre personer med demenssjukdom är överflyttad från Sociala omsorgsförvaltningen från årsskiftet.

Demensteamet överfördes från Fritid- och folkhälsönämnden 2018-01-01 och blir ett bra kompetenstillskott till Vård- och äldrenämndens arbete med personer med demenssjukdom.

En handlingsplan för IKT är framtagen för 2018-2020. Under våren 2018 prioriteras upphandling av larm/larmtillbehör/välfärdsteknik för både vård- och omsorgsboende och ordinärt boende, webbinköp, digitala signeringslistor, mobil dokumentation för legitimerad personal samt mobila trygghetslarm.

Medarbetare

Två seniorhälsokonsulenter skall anställas för att arbeta med förebyggande hembesök, och tre tjänster som aktivitetssamordnare är tillsatta av personer som har högskoleutbildning till Hälso pedagoger, två med inriktning mot kost och en mot idrott. Ytterligare en IKT-utvecklare, som kommer att arbeta med välfärdsteknik, kommer också att anställas.

Två halvtidstjänster är under 2018 "frikopplade" från sina tjänster som aktivitetssamordnare för att tillsammans åka till samtliga öppna mötesplatser för att hålla i teknikcaféer för seniorer och utbilda medarbetare i den teknik som idag finns som de har nytta av i sitt arbete.

Kost och vaktmästeri

Ekonomi

Resultat för perioden visar ett minus på 0,6 mnkr. En orsak är att intäkterna är lägre jämfört med 2017 och verksamheten inte klarat att anpassa sig till detta fullt ut. Validering av måltidspersonal till kockar har inneburit högre kvalitet men också en kostnadsökning jämfört med 2017. Måltidstaxan har höjts ca 2% mer än budgeterat fr.o.m. mars, vilket innebär att verksamheten får in mer intäkter som förbättrar prognosen som för helår är beräknad till minus 0,5 mnkr.

Kvalitet

Resultatet vad gäller ekologiska inköp är ungefär samma som föregående månad. I kostverksamheten är andelen ca 40% och totalt i VÄF är den 36%. Kostverksamheten arbetar tillsammans med personal inom vård- och omsorgsboende samt korttid med ett förbättringsarbete kring måltiderna.

Resursgruppen arbetar med att succesivt utöka servicen till hemtjänstpersonalen vad gäller tvätt av kläder och bilar. Den nya biltvättshallen startade upp under april och kommer att höja kvaliteten vad gäller miljö, service och kostnader. Uppdragen från nämnden att se över möjligheten att laga kyld mat i egen regi samt sköta brukartvätt ska påbörjas.

Medarbetare

Sjukfrånvaro totalt för perioden är 9,1%, vilket är en liten minskning jämfört med föregående månad. Semesterplaneringen pågår och är nästan klar, och verksamheten samverkar med skolan för att klara bemanningen under sommaren.

Buffert

Bufferten beräknas att användas i sin helhet, t ex till utbildningsinsatser eller arbetsmiljöåtgärder. I dagsläget är dock inget användningsområde utpekade.

4 Jämställdhetsperspektivet

Vård- och äldrenämndens uppdrag är att ge förutsättningar för likvärdig och rättvis service till stadens invånare oavsett kön, sexuell läggning eller ekonomisk ställning. Vård- och äldrenämnden tar därmed inte hänsyn till dessa faktorer vid fördelning av budget mellan verksamheter, men frågan hålls hela tiden aktuell ute i verksamheten, bland annat genom värdegrundsarbetet som kommer att aktualiseras genom förankringsarbetet med förvaltningens ledstjärnor som ska genomföras under året.

Ett utvecklingsområde är att i uppföljningar av nämndens verksamheter använda könsuppdelad statistik för att kunna göra analyser utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Nämnden har påbörjat att närmare följa könsuppdelad statistik på olika områden såsom könsfördelning av antalet brukare, biståndsbedömda och utförda insatser mm. Till exempel lever kvinnor längre än män och det är procentuellt fler kvinnor än män som erhåller hemtjänstinsatser. När män och kvinnor erhåller hemtjänstinsatser får de dock i snitt lika många timmar per person. Vad gäller vård- och omsorgsboende är det dubbelt så många kvinnor som erhåller insatsen.

Även i analys av brukarundersökningar, Öppna jämförelser och kvalitetsregister används könsuppdelad statistik. I brukarundersökningarna är kvinnor och män sammantaget lika nöjda med sitt vård- och omsorgsboende resp. sin hemtjänst. Men vid analys av enskilda frågor finns vissa skillnader. Exempelvis är män mindre nöjda med de aktiviteter som erbjuds på vård- och omsorgsboendet. I

nämndens förbättringsarbete ingår därför att undersöka hur aktivitetsutbudet ser ut och vilka aktiviteter män önskar. Inom hemtjänsten finns skillnader i om man upplever att man kan påverka vid vilka tider personalen kommer. Kvinnorna är mer missnöjda med detta än männen.

Vård- och äldreomsorgen ser också flera utvecklingsområden att arbeta vidare med, exempelvis hur våld i nära relationer kan förebyggas och upptäckas samt vilket stöd nämndens verksamheter kan ge till den som utsätts för våld.

5 Verksamhetsmätt

5.1 Äldreomsorg

5.1.1 Insatser i ordinärt boende

Verksamhetsmätt	Utfall Apr 2017	Budget 2018	Utfall Apr 2018
Antal brukare med hemtjänst över 65 år	2 076	2 800	2 076
Antal brukare med hemtjänst under 65 år		200	154
Tid som utförs i egen regi hos brukare över 65 år, timmar	36 447	483 000	40 667
Tid som utförs i egen regi hos brukare under 65 år, timmar	1 215	15 000	701
Tid som utförs av privat utförare hos brukare över 65 år enligt hemtjänstvalet, timmar	12 399	152 000	10 211
Tid som utförs av privat utförare hos brukare under 65 år enligt hemtjänstvalet, timmar		11 000	983
Totalt antal utförda hemtjänsttimmar hos brukare över 65 år	48 846	635 000	50 878
Totalt antal utförda hemtjänsttimmar hos brukare under 65 år		26 000	1 684
Brukartid, %	59	65	57
Kostnad per hemtjänsttimme	569	554	597

5.1.2 Vård- och omsorgsboende

Verksamhetsmätt	Utfall Apr 2017	Budget 2018	Utfall Apr 2018
Antal platser som VÄF nyttjar för brukare över 65 år	794	815	775
Antal platser som VÄF nyttjar för brukare under 65 år		23	24
Totalt antal belagda platser på vård- och omsorgsboende	812	838	802
Antal platser i egen regi	734	718	719
Antal entreprenadplatser	155	155	155
Totalt antal platser	889	873	874
Andel belagda platser av totalt antal platser, %	91	96,5	91,7

5.1.3 Korttidsvård

Verksamhetsmätt	Utfall Apr 2017	Budget 2018	Utfall Apr 2018
Antal belagda korttidsplatser som brukare över 65 år nyttjar	55	55	66
Antal belagda korttidsplatser som brukare under 65 år nyttjar	2	6	4
Totalt antal belagda korttidsplatser	57	61	70
Antal korttidsplatser	58	64	66
Andel belagda korttidsplatser av totalt antal korttidsplatser, %	98	94,9	106
Antal belagda växelvårdsplatser som brukare över 65 år nyttjar	14	18	10
Antal växelvårdsplatser	18	16	16
Andel belagda växelvårdsplatser av totalt antal växelvårdsplatser, %	78	100	63

5.1.4 Hälsa- och sjukvård

Verksamhetsmätt	Utfall Apr 2017	Budget 2018	Utfall Apr 2018
Pågående HSL åtaganden	2 287	2 500	2 420

5.1.5 Förebyggande

Verksamhetsmätt	Utfall Apr 2017	Budget 2018	Utfall Apr 2018
Antal belagda dygn på biståndsbedömd dagverksamhet för brukare över 65 år		12 500	898
Antal belagda dygn på biståndsbedömd dagverksamhet för brukare under 65 år		2 100	60

6 Investeringar

Investeringsprojekt

Vård- och äldregruppen har inte några investeringsprojekt under 2018.